

แนวทางการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ
(Health Literacy)
เพื่อประชาชนทุกกลุ่มวัยในระดับพื้นที่ ประจำปี 2567

ดร.นายแพทย์สราวุฒิ บุญสุข
รองอธิบดีกรมอนามัย

กรอบการนำเสนอ

01 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี / แผนแม่บท ประเด็นที่ 13

02 การขับเคลื่อนความรอบรู้ด้านสุขภาพ

03 แนวทางการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ

04 การเฝ้าระวังและตอบโต้ความเสี่ยงด้านสุขภาพ

05 Next Step

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 เสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

- การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะ
- การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ
- การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี
- การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี
- การส่งเสริมให้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสุขภาวะที่ดีในทุกพื้นที่

แผนแม่บท ประเด็นที่ 13

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้น

แผนแม่บทย่อยที่ 13.1

การสร้างความรู้ด้านสุขภาวะและการป้องกัน
และควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ

ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะ สามารถดูแลสุขภาพ
มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกัน
และลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะ
จิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น

การดำเนินงานตามห่วงโซ่คุณค่า (Value chain)

4 ประเด็นยุทธศาสตร์

ภายใต้แผนการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะและการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงคุกคามสุขภาวะ

- ประเด็นที่ 1** สร้างเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชาชนในการจัดการสุขภาวะ
- ประเด็นที่ 2** พัฒนาภาคีเครือข่ายการส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพและการสร้างนิเวศน์วิถีใหม่ในทุกบริการทางการแพทย์ฉุกเฉินและสาธารณสุขสู่ยุคดิจิทัล
- ประเด็นที่ 3** พัฒนาระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม และกลไกการสื่อสารประชาสัมพันธ์แบบบูรณาการ
- ประเด็นที่ 4** พัฒนานโยบายและมาตรการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามด้านสุขภาพและสุขภาพจิต

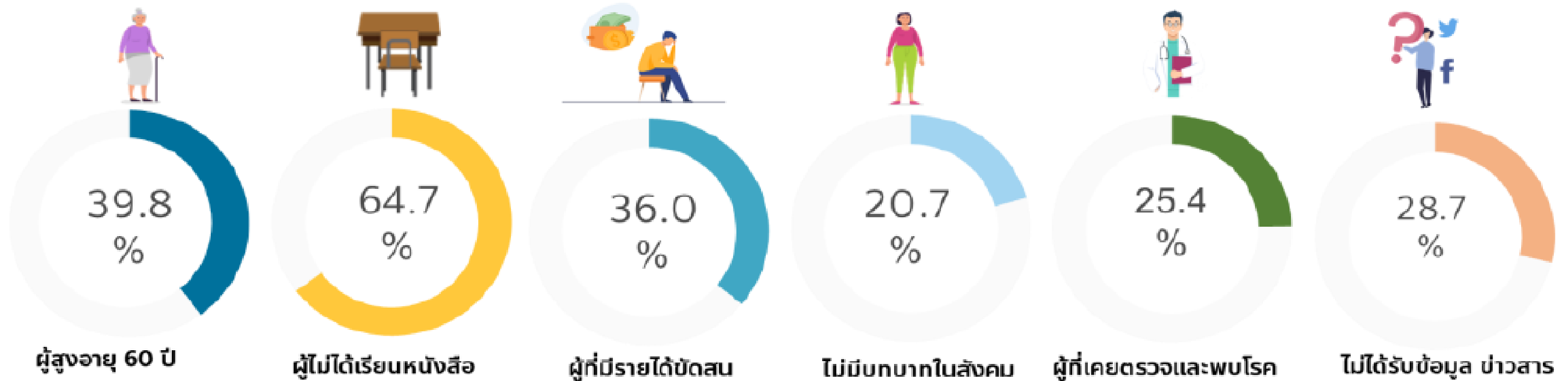

ความรู้ด้านสุขภาพคนไทย Health Literacy

ปี 2562 คนไทยมีความรู้ด้านสุขภาพเพียงพอ **45%**

ไม่เพียงพอเท่าใด ในกลุ่มใด

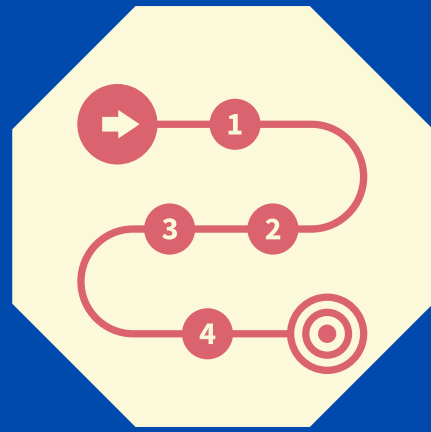
ที่มา : ข้อมูลการสำรวจความรู้ด้านสุขภาพของประชาชนไทย อายุ 15 ปีขึ้นไป ของกรมอนามัย พ.ศ.2562

การขับเคลื่อนความรอบรู้ด้านสุขภาพในประเทศไทย

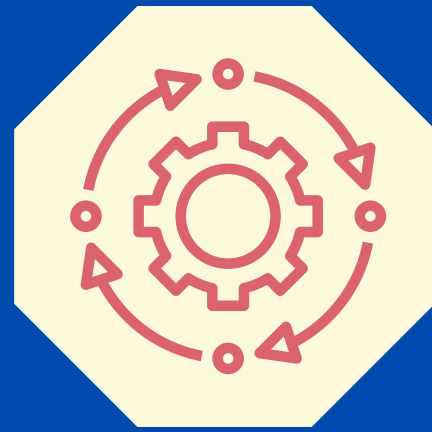
การสร้าง ความตระหนักรู้

- ตั้งเป้าหมาย
การมีสุขภาพที่ดี
ผ่าน Digital
Platform
**Life Couse
Approach** หรือ
ตามบริบท

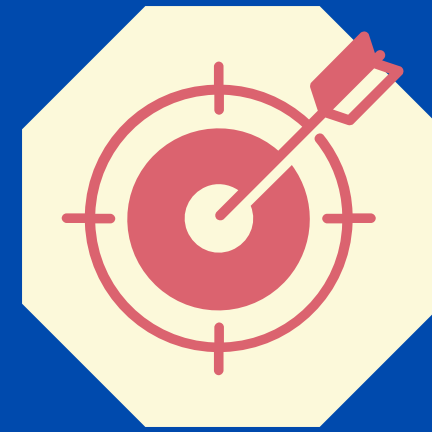
เชื่อมโยง เป้าหมายการพัฒนา กับแผนฯประเทศ

- แผนปฏิบัติ
การด้านการส
ร้างความรอบรู้
ด้านสุขภาพ
ระดับชาติ
- คณะกรรมการ
สร้างเสริมความ
รอบรู้และ
สื่อสารสุขภาพ
แห่งชาติ

กลไก การขับเคลื่อน

- คณะทำงาน HLO
& HLC ผ่าน
องค์กรรอบรู้ด้าน
สุขภาพ (HLO)
- กลไกการขับเคลื่อน
ในระดับพื้นที่ต่างๆ
ทั้งเขตสุขภาพ
จังหวัด พชอ.
- ยกระดับความรอบรู้
ส่วนบุคคลผ่าน
Health Coach

การดำเนินงาน เพื่อบรรลุเป้าหมาย

- Public Private
Partnership
(PPP)
- **RRHL** : ระบบ
ตอบโต้ข้อมูล
ความเสี่ยง

ภาคีการพัฒนา

- มูลนิธิสถาบันความ
รอบรู้ไทย
- สมาคมส่งเสริมความ
รอบรู้ด้านสุขภาพไทย
- องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น (อบจ. อบต.
อปท.อื่นๆ)
- สถาบันทางการศึกษา/
มหาวิทยาลัย
- สถานประกอบการ
- องค์กรเอกชน

ประเมินผล และเฝ้าระวัง

- **สำรวจความรอบรู้**
ด้านสุขภาพของ
ประชาชน
ระดับประเทศ
ทุก 3-5 ปี

ยกระดับหน่วยบริการรอบรู้ด้านสุขภาพ (HLO) สู่ประชาชนรอบรู้ด้านสุขภาพ

หน่วยบริการมี
แนวปฏิบัติ การบริการ
ส่งเสริมสุขภาพ และ
ให้คำปรึกษาที่เป็นมิตร
ต่อความรอบรู้ด้าน
สุขภาพ ทำให้ผู้รับ
บริการเข้าถึง เข้าใจ
ใช้ข้อมูล และ เลือกใช้
บริการด้านสุขภาพ
ได้ง่าย สะดวก
เพื่อดูแลสุขภาพ
ตนเองได้อย่าง
เหมาะสม

ขับเคลื่อน

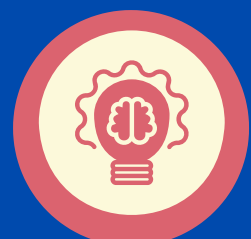
รพ.สต.
รอบรู้ด้าน
สุขภาพ

ชุมชนรอบรู้
ด้าน
สุขภาพ

ประชาชน
รอบรู้ด้าน
สุขภาพ

การขับเคลื่อน
นโยบายด้านการ
สร้างเสริมสุข
ภาพ
เพื่อคนไทย
แข็งแรง

Key Message
คนไทยแข็งแรง
ด้วย 3C

C : Creative HL

C : Collaboration

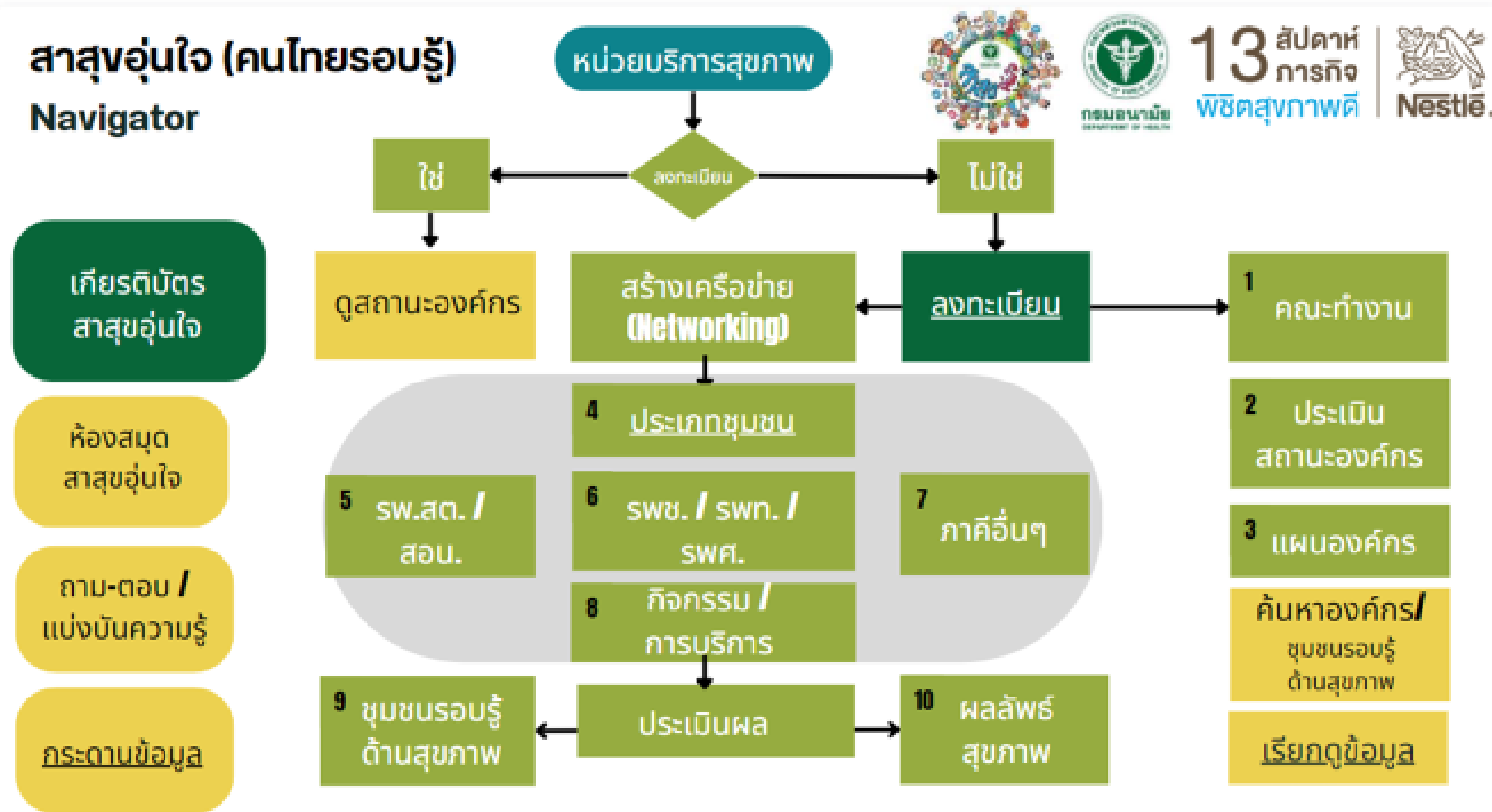

C : Communication

องค์การรอบรู้ด้านสุขภาพ (HLO)

สาสุขอุ๋นใจ (ค่นไทยรอบรู้) Navigator

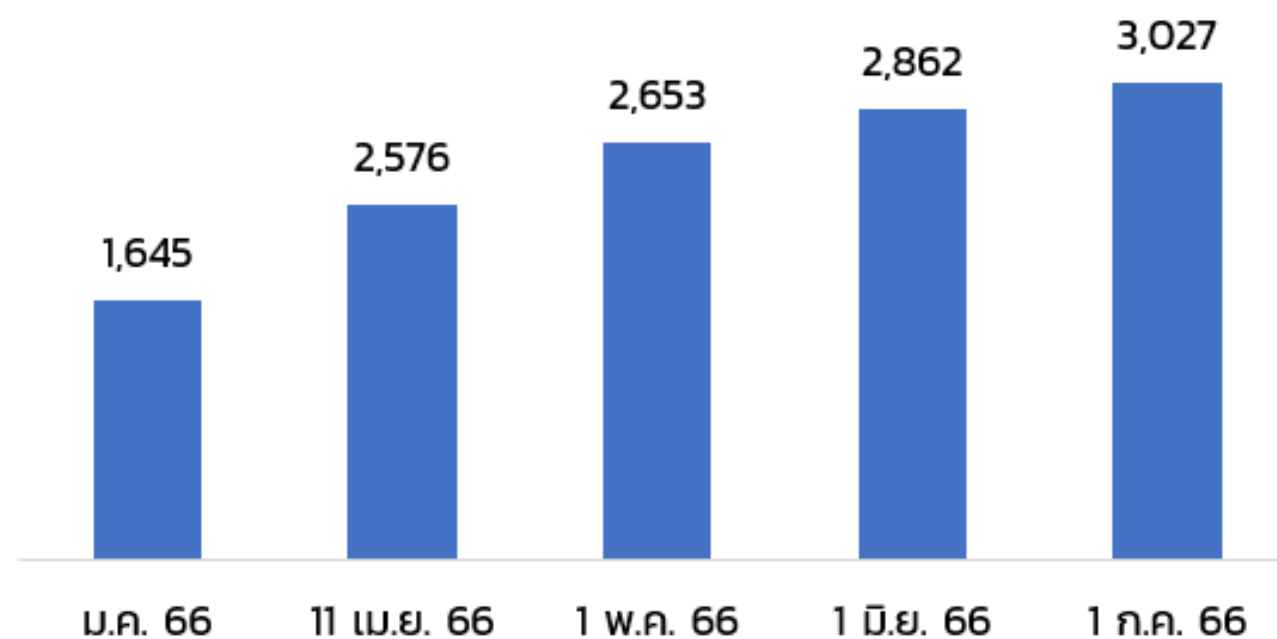
<https://sasukoonchai.anamai.moph.go.th/>

ผลการดำเนินงาน HLO และ HLC

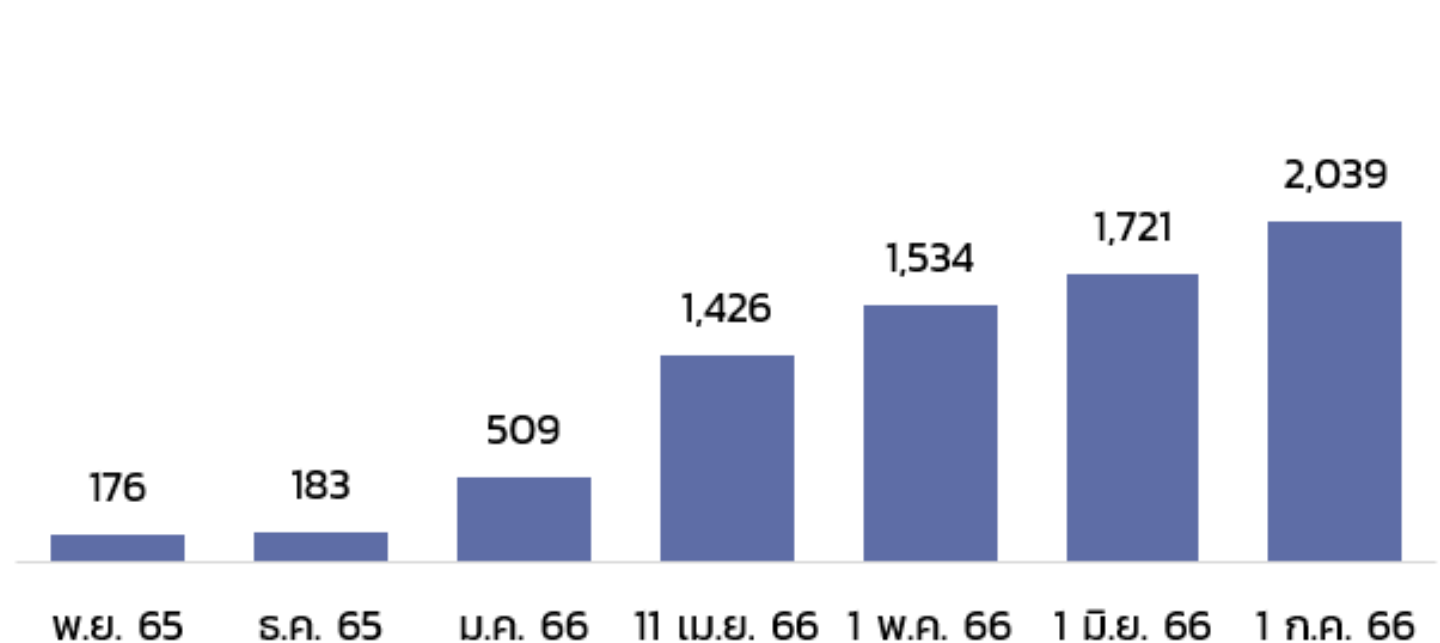
ผลการดำเนินงานองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ (HLO) และชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ (HLC)

- SW.สต. รอบรู้ด้านสุขภาพ **3,027 แห่ง** (เป้าหมาย 2,000 แห่ง) (ข้อมูล ณ วันที่ 1 ก.ค. 66) จากทั้งหมด 9,836 SW.สต.
- ชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ **2,039 แห่ง** (เป้าหมาย 2,000 แห่ง) (ข้อมูล ณ วันที่ 1 ก.ค. 66) จำนวนหมู่บ้านในประเทศไทย 75,086 หมู่บ้าน

SW.สต. รอบรู้ด้านสุขภาพ

ชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ

เขตสุขภาพ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
SW.สต. รอบรู้	188	239	132	528	85	261	515	322	206	151	258	142	-
ชุมชนรอบรู้	106	200	135	325	56	150	344	168	168	184	133	69	1

แนวทางการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ

ภายใต้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ระยะ 5 ปี
(พ.ศ. 2566 - 2570)

แม่และเด็ก

มหัตศวรรษ 1000 วัน
สู่ 2500 วัน

วัยเรียน วัยรุ่น

1 โรงเรียน
1 ครอบครัว
สร้างเด็กไทย
รอบรู้สุขภาพ

วัยทำงาน

10 Package
7 Weeks
Food 4 Health
เมนูสุขภาพ
หวานน้อย สั่งได้
คลินิกไร้พุง (DPAC)
ก้าวทำใจ

วัยสูงอายุ

สูงวัยสุขภาพดี
Wellness Plan

อนามัยสิ่งแวดล้อม

HLO & HLC
เมืองสุขภาพดี
สถานที่ทำงานน่าอยู่
น่าทำงาน
Healthy Canteen
เฟียร์วังข่าว RRHL

ส่งเสริมให้ชุมชนเข้าถึงโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

ข้อมูล ณ วันที่ 16 มิ.ย. 2566

จัดสภาพแวดล้อม

ผู้สูงอายุ
52 ชุมชน

94.4%

ระดับชุมชนรอบรู้

7 Weeks
34 ชุมชน

90.5%

ระดับชุมชนรอบรู้

Blue Book
14 ชุมชน

95%

ระดับชุมชนรอบรู้

GREEN &
CLEAN Hospital
15 ชุมชน

93.8%

ระดับชุมชนรอบรู้

10 Package
2 ชุมชน

100%

ระดับชุมชนรอบรู้

ไทยสุข
115 ชุมชน

97.7%

ระดับชุมชนรอบรู้

ขับเคลื่อน HLO & HLC สู่ เมืองสุขภาพดี

HLO/HLC → เมืองสุขภาพดี

เมืองสุขภาพดี

"กรมอนามัยส่งเสริมให้ 1 ห้างหุ้นไทยเป็นเมืองสุขภาพดี"

การแสดงผล

กรุงเทพมหานคร

จังหวัด

อปท. สมัครเข้าร่วม

155 แห่ง

ประเมินตนเอง

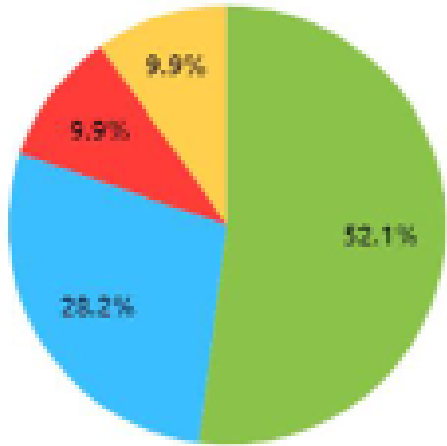
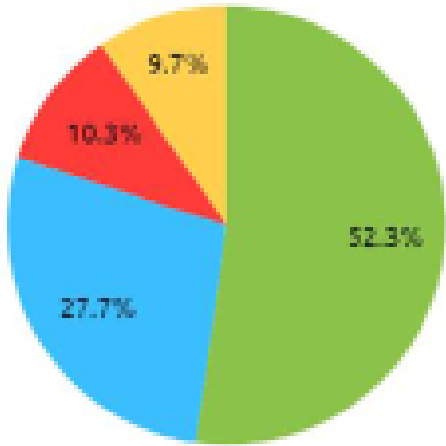
142 แห่ง

องค์การบริหารส่วนตำบล

เทศบาลตำบล

เทศบาลเมือง

เทศบาลนคร

ผลการประเมินตนเอง

ระดับพื้นฐาน

68 แห่ง

ประเด็นที่ไม่ผ่าน 5 อันดับแรก

- ระดับเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนคร
- สถานศึกษาพัฒนาเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ...
- สถานประกอบการส่งเสริมสุขภาพผ่านเกณฑ์
- มีมาตรการลดปัจจัยเสี่ยงสุขภาพผ่านเกณฑ์ (H...
- ผลการประเมิน 1 ส่วนของพื้นที่สุขภาพ...

ระดับดี

22 แห่ง

ประเด็นที่ไม่ผ่าน 5 อันดับแรก

- ระดับเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนคร
- สถานศึกษาพัฒนาเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ...
- สถานประกอบการส่งเสริมสุขภาพผ่านเกณฑ์
- มีมาตรการลดปัจจัยเสี่ยงสุขภาพผ่านเกณฑ์
- ผลการประเมิน 1 ส่วนของพื้นที่สุขภาพ...

ระดับดีมาก

15 แห่ง

ประเด็นที่ไม่ผ่าน 5 อันดับแรก

- ระดับเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนคร
- สถานศึกษาพัฒนาเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ...
- สถานประกอบการส่งเสริมสุขภาพผ่านเกณฑ์
- มีมาตรการลดปัจจัยเสี่ยงสุขภาพผ่านเกณฑ์
- ผลการประเมิน 1 ส่วนของพื้นที่สุขภาพ...

ขับเคลื่อน HL ผ่าน 4 โครงการสำคัญปี 2567

ไทยรอบรอบรู้ (Health Literate Thailand)

- พัฒนาระบบตรวจสอบข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพในระบบออนไลน์และแจ้งเตือนประชาชน
- สร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันและลดปัญหาโรคไม่ติดต่อเรื้อรังในทุกกลุ่มวัย

อัตราความรอบรู้
ของประชาชน
ร้อยละ 71

Digital Health Literacy

- พัฒนาระบบ Digital Health Literacy
- พัฒนาสื่อเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงเข้าใจ ความรอบรู้ด้านสุขภาพ
- พัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงาน Digital Health Literacy

Digital Health Literacy
1 Platform
ประชาชนเข้าถึงข้อมูล
สุขภาพ 10 ล้านครั้ง

ขับเคลื่อนมาตรการ และนโยบายสร้าง ความรอบรู้ให้คนไทย มีสุขภาพดีวิถีใหม่

- ขับเคลื่อนให้องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน มีนโยบายและมาตรการสร้าง HL
- พัฒนาเครือข่ายสร้างกลไกความร่วมมือในการขับเคลื่อนการสร้าง HL

คนใน 100 องค์กร
ภาครัฐ ภาคเอกชน
รอบรู้สุขภาพ

สร้างสังคมรอบรู้ด้าน สุขภาพช่องปาก (Oral Health Literacy Societies)

- ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลความรู้และมีความรอบรู้ดูแลสุขภาพช่องปากตนเอง
- สร้างนักจัดการความรอบรู้ด้านสุขภาพช่องปาก
- พัฒนากลไกสร้างความรอบรู้สุขภาพช่องปากใน Setting ระดับพื้นที่

ทุกกลุ่มวัยมีความรอบรู้
ด้านสุขภาพช่องปาก
ร้อยละ 50

RRHL

การตอบโต้ความเสี่ยงด้านสุขภาพที่ทันต่อสถานการณ์

กรมอนามัย
ส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

ขนาดตัวอักษร - ก +

[หน้าหลัก](#)[ความรู้อนามัยวัยเด็ก](#)[แจ้งเบาะแสข่าว](#)[ตรวจสอบข่าวเฟียะว](#)

ข่าวล่าสุด

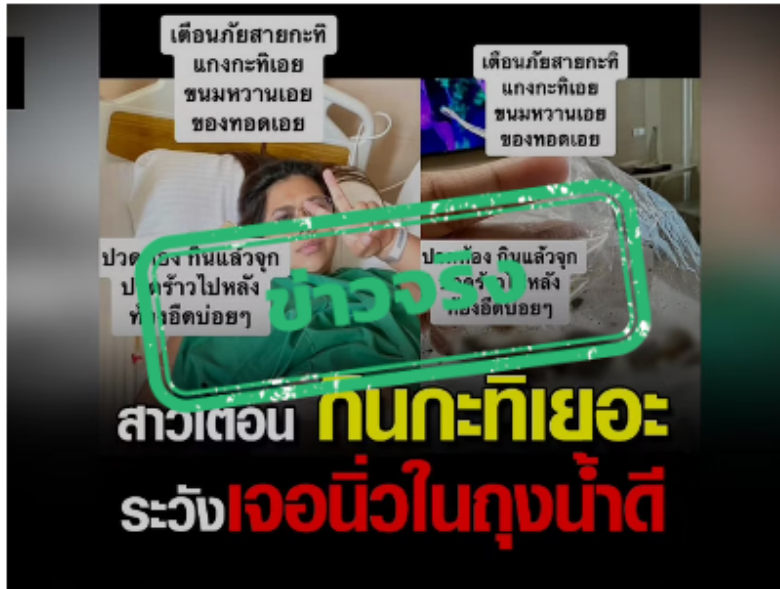
อาหารการกิน 16 พฤศจิกายน 2565

เสี่ยงกินอาหารค้างคืน เก็บนานคุณค่าลดลง เสี่ยงอาหารเป็นพิษอาจถึงกับเสียชีวิตได้...

อาหารการกิน 16 พฤศจิกายน 2565

ข้าวโพดกินทุกวันต้านโรค...

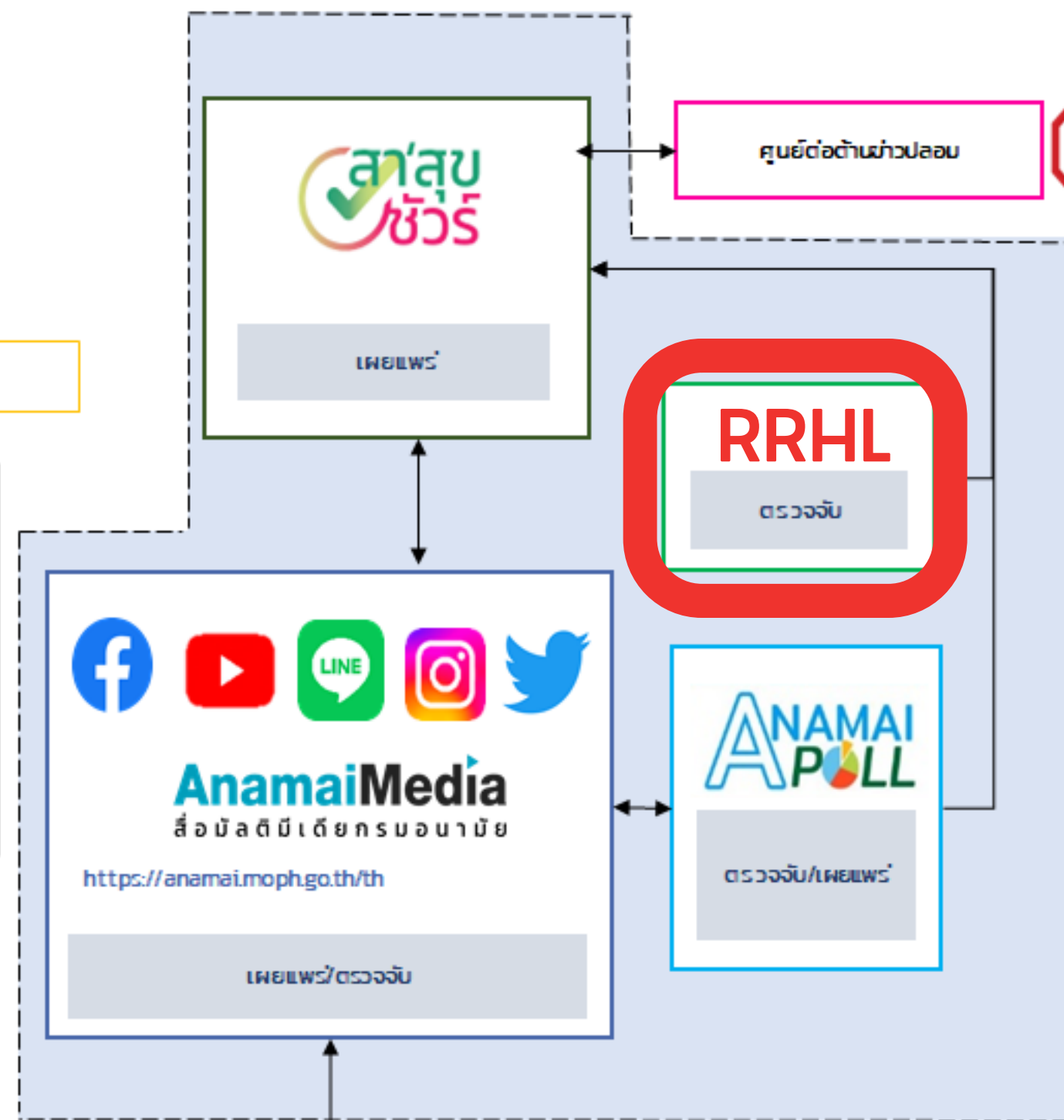
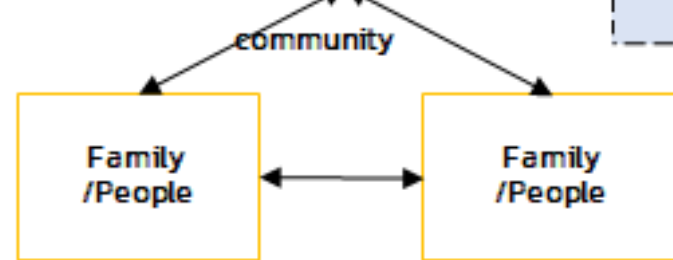
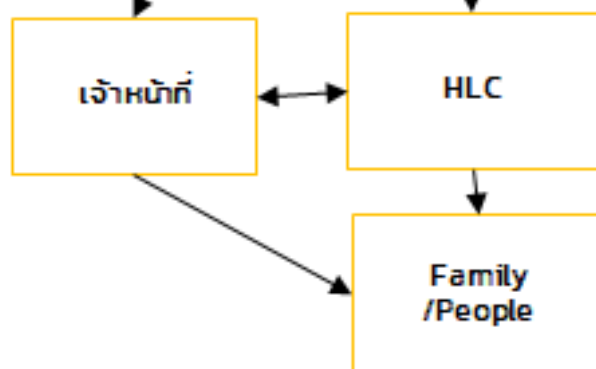
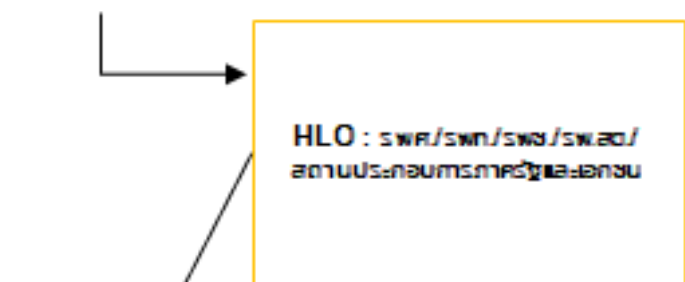
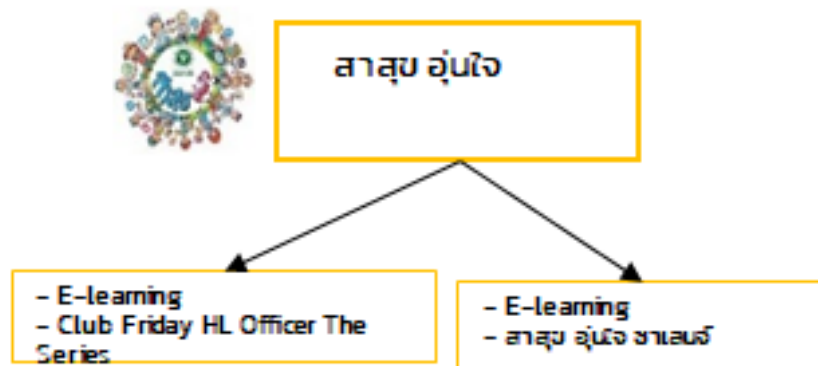

อาหารการกิน 16 พฤศจิกายน 2565

สาวเตือนภัย! อย่าคิดว่าไม่เป็นไร สายกะทิ ชอบ ขอมันอันตรายถึงชีวิต...
Activate Windows
Go to Settings to activate Windows

กรมอนามัยเปิดใจ
ประชาชนรอบรู้สุขภาพ

การตอบโต้ความเสี่ยงด้านสุขภาพ

การเฝ้าระวัง ตรวจสอบข้อเท็จจริง และสื่อสารสาธารณะ
เพื่อป้องกันประชาชนได้รับผลกระทบ จากข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ

ทันต่อสถานการณ์

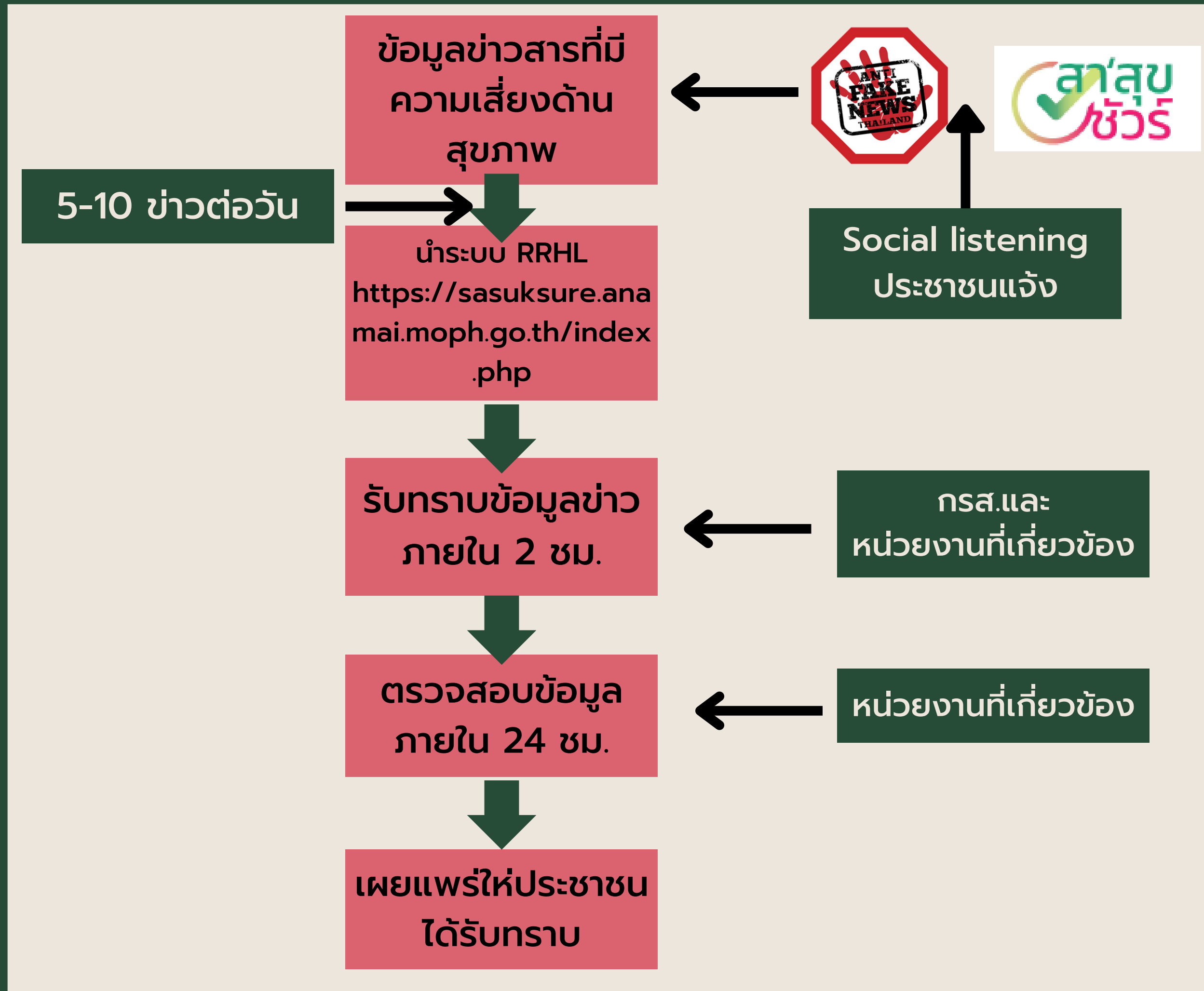
- ตอบรับหลังจากได้รับทราบข่าว ภายใน 2 ชั่วโมง
- บันทึกในระบบและตอบโต้ ภายใน 48 ชั่วโมง

ขั้นตอนการดำเนินงาน
ตอบโต้ความเสี่ยง
ด้านสุขภาพ
ที่ทันต่อสถานการณ์

RRHL

สื่อหวังผล

สื่อสุขภาพที่เป็นมิตรต่อความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชาชน

- ข้อความ
- ภาพนิ่ง
- ภาพกราฟิก
- ภาพเคลื่อนไหวเสียง
- วิดีโอ
- วัสดุอุปกรณ์อื่นใดที่ใช้ในการสื่อสาร
เพื่อสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ

Next Step

- สำรวจความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชาชน อายุ 15 ปีขึ้นไป
- ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการสร้างความรอบรู้ ด้านสุขภาวะ และการป้องกัน และควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะแห่งชาติ พ.ศ. 2566 - 2570
- เกาะติดสถานการณ์สุขภาพ / เฝ้าระวังข่าว
- สื่อสารจับใจ

THANK YOU
